

Notationes PP. Societatis ad obsequium PP. Dominicanorum.

In numero 1. PP. Dominici asserunt redundare distinctionem, qua nos cum sit questio tm de gratia prevenienti, Respondemus gratiam efficacem duppli accipi, et pro ea, que facit, ut voluntas converteatur, et pro ea, que simul cum voluntate conversionem efficit.

Nos vev eam distinctionem necessariam et iustificamus, Cum gratia preveniens non solum dicatur efficax in actu 1. quatenus subest scientie, et directioni dei, qui per eam facit ut homo infallibiliter converteatur; sed etiam dicitur efficax in actu 2. ut est efficiens ipsam conversionem, qua ratione fulgentius dixit, gratiam prevenientem hominem adjuvare.

In n. 2. aiunt gratiam efficacem facere, ut voluntas converteatur, non tm suadendo, et proponendo interius congrue obiectum, sed etiam pprie, ac realiter causando per modum agentis.

Hec certa sunt, et circa disputationem coram Illis communi consensu constituta die 16. Maij, quare frustra repetuntur, quasi de illis usq. inter nos fuerit controversia.

In nu. 3. ita loquuntur. efficacia auxilij prevenientis græ consistit in reali et intrinseca motione recepta in intellectu, et voluntate, et videtur sola vi, et virtute voluntas iuxta modum suum preparatur proxime ad gratiam.

Hoc minime probandum vi, quamvis. n. voluntas dum preparatur proxime ad gratiam, potissimum agat, virtute gratie, non tm ea sola vi, et virtute illius, sed ppria etiam activitate prevenienti gratie libere consentit, et deo adjuvanti cooperatur. Id quod vel ipsum adiutoris nomen ostendit, ut dixit Aug. adjuvari enim non potest, nisi, qui aliquod sponte conatur.

In eodem n. 3. addunt voluntatem nram prius na, et ordine causalitatis a Deo predestinari.

Hoc exi hincamus sane, et antique doctine, presertim s. Aug. et s. Thome adversarij, nec posse stare cum in differenti potestate consentiendi, et dissentendi gratie prevenienti, quam. ee. in libero arbitrio per illam gratiam movet, et excitat Concilium Tridentinum aperte definiuit, et quia sequeretur, similem dei predestinationem esse necessariam ad alias operationes nales, etiam ad realem entitatem actus mali.

Nu. 4. dicunt, videri nos intelligere, eandem esse motionem græ efficacis cum gratia sufficienti. Nulla sunt nra verba, in quibus id insinuetur, sed potius n. 3. et sequentibus non obscura significatur contrarium. Censemus enim motionem gratie efficacis illam. ee. per quam deus facit, ut homo velit, et que ad illa sapientia, et voluntate procedit, ut efficiat medium, quo voluntas infallibiliter converteatur, motionem vero gratie efficacis illam esse, per quam deus tm tribuit homini, ut possit converte. Ad dimus

university

tamen motionem, que est gratia sufficientis, potuisse a deo procedente
ut efficacem, hoc est ut medium efficax ad faciendum, ut homo infalli-
biliter conuertatur. Quod verò PP. Dominicani hic significant, in hijs, qui
conuertuntur, necessarias simul. ee. duas motiones realiter diuersas,
alteram gratiæ sufficientis, alteram gratiæ efficaci, nobis non probatur,
tum quia posita hac efficaci, prior illa que dicitur sufficientis superflueret:
tum maxime, quia illa prior non esset re vera sufficientis, quando exis-
teret sine altera, que etiam dicitur antecedenter esse necessaria.

Nũ. 5. dicunt motionem gratiæ efficaci in genere conuenire cum motione græ
sufficientis. Hæc autem motiones numero differre.

Si valent motionem gratiæ efficaci in genere tñ conuenire cum motione græ
sufficientis, ita et in specie motionis nequeant conuenire, falsum esse
arbitramur. Alioquin ex sua intrinseca nã et eentia motiõni græ sufficientis,
repugnaret sine alia motione habere effectum, ac p̄inde non esset vere su-
fficiens: distinguuntur tamen illæ motiones in ratio græ, et beneij dei.

Nũ. 6. et 7. Affirmant gratiam esse congruam, non congruitate, quam
motus diuina presupponat, sed quam ipsa realiter causet, et efficiat.

Nos vero putamus, si de congruitate gratiæ sit sermo, illam proprie non ee. effectum
diuersum ab ipsa gratia, qui ab ipsa realiter efficiatur, sed potius ee. ipsam talis
græ entitatem comparatam cum tali voluntate, tali modo, et in talibus circum-
stantijs existente, in quibus si per eam promoueat illi consensus sit: si vero
sermo sit de circumstantijs, ex quibus nascatur, ut vni congruat quedam motus
græ, que non congruit alteri, certum est, aliquas illarum non effici, a gratia
efficaci, sed ab eadem presupponi, interdum ex naturali temperamento, aut ingenij
qualitate, ut Aug. ait. Interdum vero ex ablatione tentationum, et ex
terna predicatione, et similibus, que licet dona etiam sint græ diuine, su-
pponuntur tamen ad eam motionem gratiæ efficaci, de qua hic est sermo.

Nũ. 3. Deum, aiunt, physice efficiat, et prius nã p̄re determinare voluntatem
hominis, non tñ imponendo illi necessitatem. Addunt deinde, Deum
physice determinando voluntatem facere, ut ipsa voluntas se determinet. Hæc
inter se pugnare existimamus, cum antecedens p̄re determinatio ad vnum
nihil aliud sit, quam impositio necessitatis. Id. n. quod inducit de-
terminationem antecedentem necessario tollit, vel impedit antecedentem
indeterminationem, et indifferentiam, que est de ratione libertatis. Illud
etiam inuoluit contradictionem quod dicunt voluntatem a prima causa
prius nã determinatam, determinare se ad operandum, id. n. tantum ad
agendum se determinat, quod prius natura, quam se determinet, intelligi
esse indifferentem, et indeterminatum, nec a priori causa determinatum est.

In nũ. 4. aiunt, expressa dei ante decretum diuine voluntatis non posse
infallibilitẽ colligi, posita tali motione, hominem esse consenturum.

Oppositum v. certum, etiam in sententia P. dicitur, nam
 rigida est de se efficax, et ex propria natura habet infalibilem conne-
 xionem cum subsequenti consensu, ut dicunt n. 13. et ibi. facere necesse
 est, deum ante liberum suum decretum, cognoscendo talis græ naturam,
 cognoscere etiam consensum sive futurum, sub conditione, quod talis græ
 conatur. Non vero ob aliam rationem illud affirmandum putamus, quia
 deus non habet efficax decretam aliquam faciendi, nisi præcognoscatur
 modum, quo illud exequi possit, nec antequam cognoscatur media, quibus
 consequatur fit illud, quod intendit, ea autem media cognoscit deus scilicet
 qua cognovit Tyros, et Sydonios acturos fuisse penitentiam si apud illos
 fante essent virtutes, que apud alios fante sunt, eandem sententiam Aug.
 manifeste tradit, dum inquit, cuius autem miseretur deus sic vocat quomodo
 sic ei congruere, ut vocantem non respuat.

N. 10. colligunt apud P. societatis, nullum dari auxilium efficax, quod quatenus
 efficax sit intrinsecum voluntati, quia congruatur, et præcisa, que sibi eodem
 P. societatis faciunt auxilium infalibilitati, efficax ex trispece sunt voluntati.
 Non est legitima collectio: nam auxilij efficacis entitas, et congruitas, in-
 trinseca sunt voluntati talis videtur Dei motus, quam deus in rebus in talibus
 circumstantijs sine nobis libere concurrentibus operatur, quod satis est. ut autem
 in quantum efficax illi sit intrinsecum. licet n. ad infalibilem auxilij
 efficaciam infalibilitas diuine sapientie necessaria sit, formalis in efficacis
 ratio non consistit in sola illa infalibilitate, sed potissime in motione congrua,
 que ad diuina sapientia procedit, ita voluntati contemporata, quam admodum opus est,
 ut infalibilitati per illam conuertatur.

N. 11. Aduertunt, iuxta sententiam P. societatis efficaciam græ non posse
 esse a proposito absolutam, que sibi ipsa non est tale proprium in deo, nisi
 supposita præcisa consensu liberi arbitrij futuri ex hypothese, qui consensu,
 inquit, est obiectum scilicet illius scilicet medie.

Obseruare hoc leuissimo nititur fundamento, quia præcisa consensu liberi ar-
 bitrij futuri ex hypothese, que semper in deo procedit, non potest absolute propositum
 derogare. Absolutum. n. fuit propositum, quo deus properauit aducere de medio
 iniquitatum eum, cuius anima illi erat placita, quamuis præcesserit scia
 fute. ut si diutius vixisset malitia mutaret intellectum eius. Similiter pro-
 positum e grati, qui decesserit accipere aliquod remedium contra propinatum vene-
 num absolutum sane est, quamuis ante illud supponatur præcisa sanitatis
 futuri ex hypothese, si tale antidotum accipiat. constat q. nullam se illationem
 illam, atq. huiusmodi sunt alia, que tum sicut a nostra sentia aliena, nobis tamen
 tribuuntur, solum quia simili fide putantur ex nostra sentia colligi.

Quod vero dicunt de scia media, si de nomine sit questio, partim curamus, si de re ipsa
 negare non possumus deum conditionalia præcise, neq. huius scilicet inuentionem nobis
 tribuimus, cuius authoris sanctos P. c. constat.

Quando autem non est res noua, sed antiqua, ad maiorem claritatem, et distinctionem

novae dicitur, nihil est absurdum, ut Vinc. Siriniensis grauis et antiquus doctus animaduertit. et quidem si de uocis nouitate agi, ille uocem physicae praedeterminationis, et gratia de se efficax, antiquum auctorem non habent, quorum uerba a Stapleto, nouum, id est dicitur Caluini inuentionem.

Nu. 12. falsum, id est aiunt, quod efficacia auxilij praesentis formaliter sumpta vi, et uirtute auxilij sit uitalis motio.

Hoc non videtur congruere doctrinae Concilij Tridentini, docentis praesentem gratiam, qua deus nos conuertit, inuocari peritam, id est illuminatione, et inspiratione, hac uocatione dicit Aug. per uocem agi, ut credamus, eamque in cogitationibus pijs, et in affectibus quibus animus imbuatur, positam, id est post S. Aug. Prosper. et Bernardus explicat.

Nu. 6. dicunt totam efficaciam positam, id est in motione de se, et ex natura sua efficaciam, Caluinum autem, quem uolent interdoctores nominatum legere, hac phrasi, utrum fuisse, ut significaret totam operam, et in eo ipso hanc fuisse consequentiam, gratia est de se efficax, quod tollit libertatem, quam consequentiam P. Societas approbat, cum tamen uisus pijs, et doctis ridicula sit.

Merito dolent Caluinum ab aliquo interdoctores nominari, a quo tria nascimus, non in dicendo natum doctorem Caluino antiquiorem gratiam de se efficaciam docuisse, non illum tanquam doctorem audiendum, sed tanquam nouatorem refellendum, non in doctrina, sed in antiquitate cum doctores comparauimus, dicunt dum autem dicunt ineptissime Caluinum fuisse illam consequentiam minus sibi ipsis consentiunt, nam si ille per gratiam de se efficaciam eam intellexit, quae sola totam operatur, ut ipsi interpretantur, in antecedenti fuit ineptus, non in consequentia, quae ex illo antecedenti euidentissima est. multo in certius est Caluinum nomine grae de se efficaciam non negasse spontaneam, et non coactam uoluntatis cooperationem, quod doctores catholici asserunt, et illius uerba aperte significant, sed potius per illam uocem significasse gram, quae ex sola sua essentia sit infallibiliter efficax, ac proinde ex sua natura necessaria faciat uoluntatem consentire, supposita uis, taligia. Quae antecedenti non illius consequentia inepta fuit, nec est ullus grauis doctus qui eam negauerit, et non potius antecedens, sicut nos a Caluini sententia omnino recedentes cum consequenti negandum, id est putamus.

At P. dricani aperte concedunt illud antecedens de gratia esse ipsa efficaciam, id est ex sua essentia, et natura infallibiliter connexa cum hominis assensu, quod esse contra doctrinam praecedentiam secularis Caluini ipse fateatur, nec concesso illo Caluini antecedenti, eius consequens negari congruenter potest, et hoc est quod nobis P. dricani uicio uertunt, consequentiam seipsi Caluini approbasse, approbamus quidem illam eius antecedens, et consequens reprobantes, quod nihil aliud est, quam affirmare illum in utroque consequenter in errorem.

Nu. 14. dicunt, non, id est cognoscibile a Deo, quod si sola auxilia grae sufficientis homini

homini datur in aliquibus circumstantiis infallibilitate conuenietur -
 Obseru est, superuacanea, quia uerba nra inique illud obseruant, non de
 gratia sufficienti, sed de efficaci apertissima sunt: ea n. auxilia dicimus
 efficacia, que adeo pre cognoscuntur, si homini datur. et effectum habitura,
 quam cog. indeo esse ante decretum dandi talia auxilia diximus ad n. 7.
 N. 4. Dicunt infallibilem connexionem cum subsequenti consensu, ee. in in
 trinseca uirtute auxilij efficaci, nec illam ullo modo remotote quidem
 a uoluntate dependere.

Prior pars huius obseruationis non ut congruere doctrinae concilio, que tradunt
 non tale ee. trahentis dei auxilium, cui resisti non potest. Constat enim
 infallibilem connexionem cum subsequenti consensu, resisti non posse
 in sola uirtute, et natura motionis, cui homo pot. resistere, idcirco nec offerunt
 infallibilem illam connexionem gratie efficaci conuenire dependenter a presentia
 Dei cognoscentis effectum ex illa, ee. futurum, si per eam uoluntas pre mouatur,
 illam. dei presentia obiecti uerit. requirit, quod obiectum non solum a gratia,
 sed etiam a libera uoluntate pendet, ac p. inde infallibilis illa connectio in
 directe etiam pendet a uoluntate, tanq. a causa, ex motione gratie illum
 consensum effectura, si per eam gratiam adeo pre mouatur. -

que nu. 16. dicunt de dependentia actualis connexionis que cum consensu a uoluntate
 tanq. a causa proxima, et directa sine contradictione sunt. -

N. 5. Asserunt, dum diuina auxilia dicuntur efficacia reddi cum respu
 ad futurum liberum consensum, presupponi, aut significari auxilia pre
 uenientis gratie nre ipsi, et ut ueniunt adeo non esse efficacia. -

Hanc non consequentiam non uidemus, nam si quis affirmet diuina auxilia efficacia
 reddi per respu ad liberum consensum, tanq. ad effectum suum futurum, affir
 mando etiam ead. auxilia adeo procedere, cum illo ipso respu ad eum, constanter
 ac congruenter affirmare pot. ea auxilia adeo procedere cum infallibili efficacia,
 et in se ipsi, et ut ueniunt adeo, efficacia esse. -

Quod uero addant, questionem illam, an auxilium preueniens sit infallibilitate
 efficaci ex sola sua uirtute, et essentia non ee. denomine, sed potius de re grauiss
 uerissimum est.

N. 6. Hec, scribunt, auxiliis preuenientis gratie intrinsece efficacibus pot
 liberum arbitrium dissentire, a uellet, namq. in illis dissentiet, nec pot. ea
 auxilia inefficacia reddere. -

Hec inter se pugnant, nam si auxilia intrinsece, et ex natura sua efficacia sunt,
 sane, quem admodum uoluntati dei efficacia nemo resistere pot. ita nec illis au
 xiliis intrinsece efficacibus aliquis resistere poterit. Deinde si homo pot. illis si
 uellet dissentire, non eet infallibilis, namq. illis ee. dissentire. Infallibilitas
 enim dissentis futuri uiri non pot. ex motione, cui homo pot. dissentire. quare
 infallibilitas illa fundata non in presentia dei, ut nos asserimus, sed in na auxilij

discrepantiendi impossibilitatem idcirco demonstrat. Præter. in quo sensu liberum
arbitrium dicitur posse auxilijs intrinsicis efficacibus dissentire, dici etiam
deserere, posse illa inefficacia reddere. Idem. n. sunt posse illa reddere inefficacia,
et posse facere, ut non faciant, et eo uero, quod liberum arbitrium nunquam
illis actu dissentiet solum infertur, nunquam illa inefficacia reddere, non uero
illa inefficacia reddere non posse.

Nu. 19. Aduertunt auxilium proprie efficax non esse omnibus modis preueniens,
quia quatenus nobiscum operatur, est concomitans, et
Quantum auxilium quia ratione nobiscum operatur, sit concomitans, nihil. sicut
suum entitatem omnibus modis, id est in omni genere, esse dicitur esse preueniens
liberum consensum.

Nu. 20. colligunt præter motionem, alia, que nos asserimus, requiri ad efficaciam
gratiz esse intrinsicam, ac præter auxilium sufficientem nihil intrinsicum
voluntati a nobis poni. Verum est. i. quod dicunt, præter entitatem talis
congrue motionis alia, que dicimus requiri ad infallibilem efficaciam,
Dei scilicet præscientiam, esse tali motioni extrinsecam, inde tamen male infertur
nihil a nobis poni intrinsicum voluntati præter gratiam sufficientem; illa. n.
motio, quia ideo præuidetur esse congrua voluntati, perquam infallibiliter
operetur, non est gratia solummodo sufficientem, sed proprie est motio gratiz
infallibiliter efficax, et autem intrinsicè voluntati est, ut superius diximus.

Nu. 21. circa illa nostra uerba, dissentius liberi arbitrij non potest stare simul
cum integra ac completa efficaciz ratione, hoc aduertunt, si intelligatur
in sensu diuiso falsum esse. si uero in sensu composito. esse uerissimum.

Cum sensus compositus non possit darius inuolui, quod asserendo dissentium
non posse stare simul cum integra efficaciz ratione, hoc ueritate distinguere est
in ipso sensu composito, sensum diuisum non sine aperta repugnantia fingere.
et uero si in sensu diuiso falsum est, ut ipsi dicunt, dissentium non posse
stare simul cum integra efficaciz ratione, erit quod in eodem sensu diuiso, atque adeo
abte uerum, dissentium posse stare simul cum integra efficaciz ratione,
quod non minus repugnat, quam posse stare simul, repugnantiam hominis
cum efficaci uoluntate dei.

Nu. 22. Sermonem uideri aiunt minus formalem, quibus respondentibus
nobis de gratia illa, que simul cum uoluntate efficit conuersionem in respon-
sionibus eam appellamus preuenientem.

Gratia preueniens proprie dicitur cum uoluntate conuersionem efficere; sic. n. loquitur
Beatus fulgentius. s. Aug. sectator in eo libro, quem de incarnatione et gratia inuoluit.

Nu. 23. Quamuis, inquit, pia operis, sit à Deo, et libero arbitrio, efficaciam tamen, et uis
auxilij est comitatus est ab ipso Deo.

Immerito uis auxilij confunditur cum efficaciam 2. modo, accepta, per efficientiam,
pro qua illam uocem accipimus, hoc ipso loco nos dicimus, ea autem efficaciam,
sicut non distinguitur a pia operatione, ita ab illis causis pendit, a quibus est pia operis.

N° 24. Remittimus inquit, nos ad N° 12.

Illa que dicta sunt de efficacia in actu i. sumpta pro virtute auxilij, non possunt conuenire efficaciae i. modo sumptae, pro actuali efficientia, de qua est sermo in hoc n° 24.

N° 25. Confundunt, inquit, vim cause cum actuali operatione.

At tantum abest, ut ea confundamus, ut potius duobus modis ad questionem in deamus, quia vim cause ab eius actuali operat. que nomine efficaciae aliquando intelligitur distinctam ee. animaduertimus.

Ad N° 26. et 27. patet ex dictis.

Ex his obseru^{bi} PP^{um}. Predicatorum constant. 3. subsequentes, propositiones, in quibus est controuersia inter ipsos et Nos.

1 Voluntas per motionem gratis efficaci tanquam a causa prima, supernaturali, pre-determinatur, a deo prius na, et ordine causalitatis, non autem tempore. n° 3. et 3.

2 Efficacia gratis preuenientis posita est in intrinseca motione, et cuius sola vi, ac viat^e voluntas iuxta suam modum proxime propeatur ad gratiam. n° 9. et 26.

3 Scientia, qua deus cognoscit motionem gratis, ita congruere volti ut si per eam preueniatur, sit infallibiliti prestatuta consensus. non est in illo ante decretum diuine voluntatis. n° 9.

4 Efficacia auxilij preuenientis, non est vitalis motio, ac proinde nec a volti sicut a principio vitali, sed a solo deo. n° 12.

5 Efficacia auxilij preuenientis tota consistit in sola natura intrinseca motionis, ac proinde illa ex sola sua na, et virtute est complete efficax. n° 13.

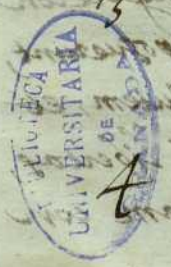
6 Infallibilis connexio auxilij efficaci cum voluntatis consensu, sicut in ea est in virtute talis auxilij, ac proinde nullo modo a creata voluntate dependet. n° 4. et 17.

7 Quamuis liberum arbitrium sepe resistat auxilijs gratis suffi- cientis, non tamen illa reddit in efficacia. n° 13.

8 Dissensus liberi arbitrij in sensu composito, non pot. stare simul cum tota entitate motionis gratis preuenientis. n° 21.

Hec tamen in his solum controuersia est, sed etiam in alijs, que facile constabunt, si quemadmodum nos respondimus ad questiones ab ipsis propositas, in quibus aliquae sunt, que ad controuersiam non pertinent, ita et ipsi responderant ad eas, que in 3. Cong^{ne} anubis propositae sunt, in quibus potissime controuersie partes et fundamenta attinguntur. quibus PP. Predicatores specialiter aliqua rone ducti inderere hucusque detraherunt ea fortasse, ne vel periculosa approbare, vel alijs asserta reprobare cogerentur.

sic.

896
sic. n. ille omnes sunt inter se connexi, ut nec ipsi possint ad eos respondere, non destituendo modum, quo sentiunt voluntatem per gratiam efficacem a Deo promoueri, nec sine illis possit omni ex parte intelligi, quid aut, in qua re posita sit efficacia gratie prevenientis, ac proinde neque a quibus causis oriatur.

Si. n. ad ^{am em} 2. q. negatur predestinationis voluntas ad realem entitatem actus mali, sicut negatio vi neganda, manifeste colligi eam predestinationem non esse necessariam ad actus liberos bonos ordinis naturalis atque adeo neque ad supernales. quare efficacia auxilij prevenientis non poterit consistere in ea predestinatione. Simili ratione, si hec predestinationis dicitur esse necessaria ex p. actus i. et ut voluntatem compleat in actu i. re ipsa negatur esse auxilio vere sufficiens ad operandum, quod nisi tribuat omnia antecedentia, que involuntate ante consensum ex parte dei sunt necessaria, re ipsa non est ad operandum sufficiens.

Denique si in altera quest. admittatur contra definitionem potentie libere, que sine temeritatis periculo reijci non pot, recte inferitur, aut predestinationem auxilij prevenientis non esse ad operandum necessariam, aut voluntatem non esse in operando liberam, quippe que posita predestinatione que ad operandum prerequiritur, non pot non operari, et illa deficiente, operari non pot, ex quibus patet, que rationes a nobis propositas interius attingere controversiam de efficacia gratie, quam illas, quas PP. dominici proposuerunt, ut an predestinationis sit diminuta in medijs necessarijs ad salutem, et an posita predestinatione, ac prescia homini relinquatur arbitrij libertas, de quibus inter theologos dominicanos, et Societatis nulla unquam controversia fuit.